

**" व्यवसाय शिक्षण संचालनालयातर्गत विविध
योजनांसाठी पदनिर्मिती करणे" या राज्यस्तरीय
सर्वसाधारण योजनेला प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२०१०/प्र.क्र. ३००/व्यशि-४
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२,
दिनांक : १० एप्रिल, २०१२.

- संदर्भ :- १) महाराष्ट्र शासन, नियोजन विभाग, परिपत्रक क्रमांक वानियो-२००९/प्र.क्र.५४/
का-१४११, दिनांक ३० ऑक्टोबर, २००९.
२) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक :
अ) ६/नियोजन/यो.प्र./मंजूरी/१०११/१५३, दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१०.
ब) ६/नियोजन/रा.यो./प्र.मं./२०१२/प्र.क्र.०४/०३, दिनांक ३ जानेवारी, २०१२.

प्रस्तावना :- केंद्र शासनाने ११ व्या पंचवार्षिक योजनेत व्यवसाय शिक्षणास विशेष महत्व दिले असून, कौशल्य विकासावर (skill development) अधिक भर देण्यात आला आहे. ११ व्या पंचवार्षिक योजनेत कार्यरत तांत्रिक व व्यवसायिक शाळांचे बळकटीकरण करणे, नविन व्यवसाय अभ्यासक्रम शाळा उघडणे, शाळा पब्लीक प्रायव्हेट पार्टनरशिप (ppp) या योजनेखाली आणणे तसेच मॉडेल स्कूलची देशात स्थापन करणे यावर भर देण्यात आलेला आहे.

व्यवसाय शिक्षणाचा विकास व विस्तार ही निरंतर प्रक्रीया आहे. विकासक्षेत्र सामाजिक सेवा - तंत्र शिक्षण भाग-२ अंतर्गत व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील संस्थांमध्ये माध्यमिक शालांत परीक्षापूर्व तांत्रिक/व्यवसायिक शिक्षणाचा विकास करणे, +२ स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण अभ्यासक्रम (द्विलक्षी व उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम), महाराष्ट्र राज्य परीक्षा मंडळाचे प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम राबविणे या योजना कार्यरत आहेत.

आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारीत व्यवसाय शिक्षण अभ्यासक्रम तसेच स्थानिक गरजेनुसार व औद्योगिक आस्थापनांच्या मागणीनुसार तांत्रिक कौशल्ययुक्त मन्युष्यबळ निर्माण करण्यासाठी नवीन शासकीय तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे/दर्जा वाढ करणे व विद्यमान संस्थांमध्ये पूर्व व्यवसायिक व +२ स्तरावरील व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन तुकड्या सुरू करणे अथवा तुकडीवाढ करणे, इत्यादी कार्यक्रम शासनाकडून वेळोवेळी राबविण्यांत येत आहेत. भविष्यात जशा नवीन संस्था व अधिकच्या व नवीन व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तुकड्या निर्माण होतील, तशा त्या सुरू करण्यासाठी विहित मानकानुसार आवश्यक ती शिक्षकीय व शिक्षकेत्तर पदे निर्माण करणे आवश्यक असते, व पदनिर्मितीचे अनुषंगाने वेतन व इतर आवर्ती खर्च भागविण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी स्वतंत्र योजनेची आवश्यकता आहे.

नियोजन विभागाच्या दिनांक ३० ऑक्टोबर, २००९ च्या परिपत्रकान्वये योजनांमध्ये पदनिर्मितीची बाब समाविष्ट आहे, अशा योजनांसाठी करावयाच्या पदनिर्मितीसाठी राज्यस्तरावर स्वतंत्र योजना तयार

करून तरतूद उपलब्ध करून घेण्याची कार्यवाही प्रशासकीय विभागाने करावी असे निर्देश नियोजन विभागाने दिले आहेत. सबब व्यवसाय शिक्षण संचालनालयातर्गत विविध योजनांसाठी करण्यांत येणाऱ्या पदनिर्मितीच्या अनुषंगाने वेतन व इतर आवर्ती खर्चासाठी नियतव्ययाची मागणी करणे, निधी अर्थसंकल्पीत करणे यासाठी "व्यवसाय शिक्षण संचालनालयातर्गत विविध योजनांसाठी पदनिर्मिती करणे" या राज्यस्तरीय सर्वसाधारण योजनेस प्रशासकीय मंजूरी देण्याची बाब शासनाचे विचाराधिन होती.

शासन निर्णय : उपरोक्त विवेचन विचारात घेता "व्यवसाय शिक्षण संचालनालयातर्गत विविध योजनांसाठी पदनिर्मिती करणे" या राज्यस्तरीय सर्वसाधारण योजनेस या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मंजूरी देण्यांत येत आहे.

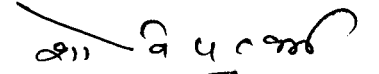
२. या योजनेद्वारे उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून खालील बाबींवर खर्च करण्यांत येईल.

१. व्यवसाय शिक्षणाशी संलग्न असलेल्या जिल्हास्तरीय सर्वसाधारण व बिगर आदिवासी अनुशेष योजनांमध्ये पदनिर्मितीची बाब समाविष्ट असल्यास, पंचवार्षिक योजनेमध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या अथवा त्यानंतरच्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये सुरू ठेवण्यास मान्यता प्राप्त झालेल्या नियमित वेतनश्रेणीतील पदांवर कार्यरत असलेल्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचे वेतन व इतर भत्ते.
२. व्यवसाय शिक्षणाशी संलग्न असलेल्या सर्वसाधारण जिल्हास्तरीय आणि बिगर आदिवासी अनुशेष योजनांतर्गत नवीन शासकीय तंत्र माध्यमिक शाळा/केंद्र सुरू करणे अथवा दर्जा वाढ करणे पूर्व व्यवसायिक अभ्यासक्रम,+२ स्तरावरील व्यवसाय अभ्यासक्रम, प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमांची तुकडीवाढ/नवीन तुकड्या सुरू करणे इत्यादी बाबींमुळे होणारा वेतनेत्तर आवर्ती खर्च. (उदा. कार्यालयीन खर्च, प्रवास खर्च, भाडेपट्टी व कर, विज दुरध्वनी, सामग्री व पुरवठा, कंत्राटी सेवा, व्यवसायिक व विशेष प्रदाने इत्यादी आवर्ती खर्च)
३. या योजनेद्वारे उपलब्ध निधी पायाभूत सुविधा आणि अन्य विकास कामांसाठी खर्च करण्यात येवू नये.
४. प्रस्तूत राज्यस्तरीय सर्वसाधारण योजनेसाठी नियतव्ययाची मागणी करणे, नियतव्यय अर्थसंकल्पीत करणे व अर्थसंकल्पीत निधी उपरोक्त उद्दिष्टांसाठीच खर्च करणे यांची सर्वस्वी जबाबदारी संचालक (व्यवसाय शिक्षण) यांची राहिल.
५. या योजने मधून मान्यता दिलेल्या पदांचे वेतन व इतर आवर्ती खर्च भागविण्याबाबत या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यांत येत आहे. पदनिर्मितीच्या प्रस्तावाचे वेळी आवश्यक ते सर्व तपशिल अंतर्भूत करून स्वतंत्रपणे शासनास प्रस्ताव सादर करण्यांत यावा.
६. या योजनेसाठी प्राप्त झालेला नियतव्यय मागणी क्रमांक डब्ल्यू-३, २२०३ तंत्र शिक्षण, १०३ तंत्र शाळा, (०१) शासकीय तंत्र माध्यमिक शाळा, (०९) व्यवसाय शिक्षण संचालनालयांतर्गत विविध योजनांसाठी पदनिर्मिती. (२२०३ २९२९) या लेखाशिर्षाखाली अर्थसंकल्पीत व खर्च करण्यांत यावा.

७. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३०/१४७१, दिनांक १/२/२०१२ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीनुसार तसेच वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक विअप्र-१०.०८/प्र.क्र. ७०/२००८/विनियम, दिनांक १५ मे, २००९ अन्वये सुधारीत करण्यांत आलेल्या वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका-१९७८, भाग पहिला, उप विभाग तीन, अनुक्रमांक ४, नियम क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासनिक विभागास प्रदान केलेल्या वित्तीय अधिकारान्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१२०३३०१३१३३०३३०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शोभा वि. पत्की)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत ,

१. आयुक्त रोजगार स्वयंरोजगार व कौशल्य विकास, रोजगार व स्वयंरोजगार संचालनालय, नवी मुंबई.
२. संचालक (व्यवसाय शिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१.
३. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई/नाशिक/पुणे/अमरावती/औरंगाबाद/नागपूर (संचालनालयामार्फत)
४. जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण कार्यालये (संचालनालयामार्फत)
५. मुख्याध्यापक, शासकीय तंत्र माध्यमिक शाळा/केंद्र, (संचालनालयामार्फत)
६. नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई (व्यशि-२ अर्थसं/साशि-१)
८. निवड नस्ती (व्यशि-४)